

T.C.
UFUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ÖZEL HUKUK ANABİLİM DALI
ÖZEL HUKUK PROGRAMI

KONKORDATONUN MEVCUT AKİTLERE ETKİSİ

İCRA İFLAS HUKUKUNDA DAVALAR DERSİ ÖDEVİ

SELİN KARAGAN
2107B0006

DERSİN HOCASI
PROF. DR. ŞANAL GÖRGÜN

ANKARA
2022

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

I. HUKUKİ AÇIDAN KONKORDATO KURUMU

- A. Konkordatonun Tanımı
- B. Konkordatonun Hukuki Niteliği
- C. Konkordatonun Amacı ve Türleri

II. KONKORDATO TALEBİ VE İNCELENMESİ

- A. Genel Olarak
- B. Mühlet Kararı Verilmesi
  1. Geçici Mühlet Kararı Verilmesi
  2. Kesin Mühlet Kararı Verilmesi

III. KONKORDATO MÜHLETİNİN MEVCUT SÖZLEŞMELER ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

- A. Genel Olarak
- B. Borçlunun Taraf Olduğu Sözleşmelerin Konkordato Sebebi İle Sonlandırılmaması
- C. Sürekli Borç İlişkilerinin Sona Erdirilebilmesi
  1. Sona Erdirilebilme Koşulları
    - a. Borçluya Mühlet Verilmiş Olması
    - b. Konkordatonun Amacına Ulaşmasına Engel Olması
    - c. Komiserin Rızası
    - d. Mahkemenin Onayı
  2. Sözleşmenin Feshi ve Etkileri
  3. İstisna Olarak Hizmet Sözleşmeleri

IV. DİĞER KONKORDATO TÜRLERİ BAKIMINDAN MEVCUT SÖZLEŞMELERİN DURUMU

- A. Genel Olarak
- B. İflastan Sonra Konkordato
  1. Satış Sözleşmesi
  2. Kira Sözleşmesi
  3. Hizmet Sözleşmesi
  4. Eser Sözleşmesi
- C. Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato

SONUÇ

KAYNAKÇA

GİRİŞ

Ticari hayatta zaman zaman borçlu olan şahıslar borçlarını ödemek isteseler dahi bazı sebepler dolayısıyla ödeme güçlüğüne düşebilmektedirler. Ekonomik koşullar, ülke piyasalarındaki hareketlilikler, ticari yaşamın gerekleri ve yüksek enflasyon bu sebeplere örnek olarak verilebilir. Bu kapsamda borçlarının tamamını ödeyemeyecek duruma gelen borçlu için, iflasa tabi kişilerden ise iflas etmesi; iflasa tabi kişilerden değil ise de mali işleyişinin giderek kötüleşmesi ve hakkında aciz vesikası verilmesi ihtimalleri gündeme gelecektir. Konkordato kurumu iflasa tabi olmayan borçluların mali durumlarının iyileşmesine olanak tanımak ve iflasa tabi olan borçlular açısından da iflas etmenin önüne geçmek amacıyla getirilmiş hukuki bir çaredir.

Türk Hukuku'nda konkordato kurumu ilk olarak 1929 yılında kabul edilen 1424 sayılı İcra ve İflas Kanununda yer almakla birlikte; 28.02.2018 tarih ve 7101 sayılı İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile iflasın ertelenmesi kurumunun kaldırılması ve konkordato kurumunda yapılan iyileştirmelerle birlikte günümüzde etkin bir şekilde uygulamada kullanılmaya başlanmıştır. Yeni düzenleme ile konkordato sürecinde borçlu, alacaklılar ile anlaşarak borçlarını belirli dönemlere uzatarak veya yapılandırarak ödeme olanağına erişmekte; alacaklılar da borçludan muhtemel alacaklarını tahsil etme imkânına ulaşmaktadır. Bu kapsamda konkordato sürecinde yetkili asliye ticaret mahkemesi, alacaklılar, borçlu ve konkordato komiseri etkin bir rol oynamaktadır. Konkordato talebi ile asliye ticaret mahkemesi tarafından geçici veya kesin konkordato mühletine karar verilmektedir. Verilen mühlet kararının bir takım etkileri ve sonuçları; borçlu, alacaklılar ve mevcut sözleşmeler bakımından ortaya çıkmaktadır.

Çalışma kapsamında öncelikle konkordato kurumunun hukuki niteliği boyutunda açıklamalara yer verilecek, 09.06.2021 tarihli ve 7327 sayılı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile getirilmiş olan yenilikler çerçevesinde geçici ve kesin mühlet kararlarının üzerinde durulacak ve son olarak İİK madde 296 uyarınca konkordato mühletinin sonuçları kapsamında mevcut sözleşmelere etkisi detaylı şekilde ele alınacak ve sorunlu olduğu belirlenen noktalarda yargı kararlarına da yer verilecektir.

I. HUKUKİ AÇIDAN KONKORDATO KURUMU

A. Konkordatonun Tanımı

Latince “Concordatum” kelimesinden Türkçeye geçen, kelime anlamları anlaşma ve fikir birliğine varmak olan konkordato kurumuna ilişkin Kanun’da tanımlama yapılması farklı ve hatalı uygulamalara sebep olabileceği için tanım kapsamının belirlenmesi yargı içtihatlarına ve öğretiyeye bırakılmıştır.¹ Tarihsel süreçte yapılan kanuni değişiklikleri de göz önüne alınarak konkordato kurumuna ilişkin birçok tanım yapılmıştır.

Doktrindeki tanımlardan yola çıkılarak konkordato; ilk olarak geçmiş dönemde, dürüst² bir borçlunun belirli bir zaman dilimi içerisindeki borçlarını ifa edebilmesi maksadıyla başlatılan ve yasada belirtilen usuller kapsamında onaylanıp uygulamaya geçirilerek borçlunun zaman kazanmasını veya borçlarında indirim yapılarak ödenmesine hizmet eden bir hukuki lütuf, cebri anlaşma³ veya iyileştirme aracı olarak tanımlanmıştır.⁴ Ancak “dürüstlük şartı” ve “konkordatonun borçluya sağlanan lütuf olduğu görüşü” yasa koyucu tarafından yapılan kanuni değişikliklerle terk edilmiş; borçlunun, alacaklıların ve hatta kamunun menfaatlerinin korunması amacı benimsenmiş ve bu doğrultuda borçlunun konkordato teklifinin kabulü için dürüstlük koşulu aranmamış bu durumun doğal sonucu olarak da tanımlamalarda değişiklik göstermiştir.⁵ Bu kapsamda konkordato kurumu, borçlunun mallarının cüzi veya külli icra vasıtasıyla paraya çevrilmesinin önüne geçerek ekonomik aktivitelerini sürdürmesini sağlayan, borçlunun borçlarının bir kısmından kurtulmasını, borç ödeme

---

¹ GÖRGÜN, Şanal / BÖRÜ, Levent / KODAKOĞLU, Mehmet, İcra İflas Hukuku, Ankara, 2022, s.479; BİLEN, Cumhur İnan / GÜLER, Selin, “Konkordato ve Alacaklıların Akıbeti”, Vergi Dünyası Dergisi, C.38, S.449, 2019, s.83; DURAN, Rukiye, “Konkordato Mühleti Ve Alacaklılar Bakımından Sonuçları”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2019, s.4; TÜRKOĞLU, Tolga, “Adi Konkordatoda Kesin Mühlet ve Hukuki Sonuçları”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2019, s.7.

² ULUKAPI, Ömer, Konkordatonun Feshi, Konya, 1998, s.7; TANRIVER, Süha, Konkordato Komiseri, Ankara, 1993, s.3; TANRIVER, Süha / DEYNEKLİ, Adnan, Konkordatonun Tasdiki, Ankara 1996, s.29; TANRIVER, Süha, “Konkordato Prosedürünün İslahı İle İlgili Bazı Düşünceler”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.50, S.3, 2001, s.1.

³ KURU, Baki / ARSLAN, Ramazan / YILMAZ, Ejder, İcra ve İflas Hukuku, 27.Baskı, Ankara, 2013, s.625.

⁴ PEKCANITEZ, Hakan / ATALAY, Oğuz / SUNGURTEKİN ÖZKAN, Meral / ÖZEKES, Muhammet, İcra ve İflas Hukuku, 11.Baskı, Ankara, 2013, s.775; TİYEK, Fikret Sami, “İflâs Dışı Konkordato Bağlamında Konkordato Mühleti Verilmesinin Alacaklılar, Sözleşmeler ve Borçlu Bakımından Doğurduğu Sonuçlar”, Pamukkale Üniversitesi İşletme Araştırmaları Dergisi, C.8, S.2, 2021, s.596.

⁵ SARISÖZEN, M. Serhat, 7101 Sayılı Kanun Kapsamında İcra İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler, Ankara, 2018; DURAN, s.5-6.

şeklinin değişmesini ve alacaklıların eşit oranda tatminini sağlayan özel bir icra iflas müessesesi.⁶ Diğer bir ifade ile borçlunun önerdiği teklifin İİK'da belirlenen nitelikli çoğunluktaki alacaklılarınca kabulü ve asliye ticaret mahkemesince tasdiki neticesinde vadesi gelmesine rağmen borçlarını ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan borçluya vade sağlanması veya indirim yapılması şeklinde borçlarını yeniden yapılandırmayı olanaklı kılan imkân olarak da tanımlanabilmektedir.⁷

B. Konkordatonun Hukuki Niteliği

Konkordato kurumunun hukuki niteliği öğretide tartışmalı olup; gerek İsviçre hukukunda gerekse Türk hukukunda kurumun hukuki niteliği bakımından farklı görüşler ileri sürülmekte konuya ilişkin görüş birliği bulunmamaktadır.⁸ İlk olarak kabul edilen sözleşme görüşünde; konkordatonun, borçlu ile alacaklıların çoğunluğu arasında kabul edilen akit olduğu ve konkordatonun hükümlerinin de akitten doğduğu savunulur ancak bu görüş konkordatoyu kabul etmemiş alacaklılar bakımından konkordatonun bağlayıcılığını izahta yeterli olmadığı yönü ile eleştirilmektedir.⁹

İkinci görüşte ise konkordato bir yargılama tasarrufu, mahkeme hükmü olarak değerlendirilir ve bağlayıcılığının bu özelliğinden kaynaklandığı savunulur ancak konkordatonun oluşumunda alacaklıların isteklerinin belirleyiciliğini açıklayamama hatta göz ardı etme bakımından eleştirilere maruz kalmıştır.¹⁰

Kanuni işlem teorisi olarak isimlendirilen üçüncü görüş uyarınca konkordato, işleme taraf olanlara kanundan kaynaklanan şekilde şartlara uyma mecburiyeti getirmekte ve kanundan kaynaklanan borçlar doğurmaktadır ancak mahkeme hükmü ve alacaklıların iradeleri göz ardı edildiği için eleştirilmektedir.¹¹

Son olarak Türk İsviçre öğretisinde hakim olan görüş kapsamında konkordato, iflasa yaklaşan, klasik cebri icra usullerine yerine ikame edilen ancak iflasa kıyasla

---

⁶ BESEN, Murat / TAT, Orkun, "Konkordato Sürecinde Mühlet", Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.1, S.2, 2019, s.360; KURU / ARSLAN / YILMAZ, s.625; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.776; ÖZTEK, Selçuk / BUDAK, Ali Cem / TUNÇ YÜCEL / KALE, Serdar / YEŞİLOVA, Yeni Konkordato Hukuku, Ankara, 2018, s.111; EROĞLU, Orhan, Uygulamada Konkordato, Ankara 2018, s.21; SARISÖZEN, s. 45-46.

⁷ GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.479.

⁸ GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.480; ERUYGUR, Haluk, "Türk Konkordato Hukukunun Tarihsel Gelişiminin Ana Hatları", Türkiye noterler Birliği Hukuk Dergisi, C.8, S.2, 2021, s.209; TÜRKOĞLU, s.9.

⁹ TANRIVER /DEYNEKLİ, s.32; TANRIVER, Konkordato Komiseri, s.6.

¹⁰ TANRIVER /DEYNEKLİ, s.33; TANRIVER, Konkordato Komiseri, s.6.

¹¹ TANRIVER /DEYNEKLİ, s.33; TANRIVER, Konkordato Komiseri, s.7.

daha yumuşatılmış ve özel usul prosedürü, cebri icra biçimidir.¹² Nitekim konkordato icra ve iflas takibi şeklinde bir takip yolu değildir ve iflasa tabi olsun veya olmasın herkes koşulları olduğu takdirde konkordato talep edebilmektedir.¹³ Bu kapsamda konkordato kurumunu kendine özgü nitelikleri bünyesinde barındırması ve borçlunun mali durumunun iyileştirilmesine imkan sağlaması sebebi ile İİK kapsamında düzenlenen diğer tasfiye prosedürlerinden ayırmak ve ayrıca değerlendirmek gerekmektedir.

C. Konkordatonun Amacı ve Türleri

Konkordato, mali durumu kötüleşen ve elinde olmayan sebeplerle işleri yolunda gitmeyen borçluları korumak ve aynı zamanda bu durumdaki borçlunun alacaklıları arasında eşitliği tesis etmek amacı ile oluşturulmuş bir kurumdur.¹⁴ Konkordato süreci ile bir taraftan borçlunun haciz veya iflas takiplerinin ağır neticelerinden korunup faaliyetlerine devam edebilmesi sağlanırken, diğer yandan alacaklılara borçlu ile ilişkilerini daha sağlıklı bir zeminde yürütme ve alacaklarına daha yüksek oranda sahip olma olanağı tanınmış olmaktadır.¹⁵ Bu kapsamda konkordatonun amacına ilişkin açıklamalarda bulunurken alacaklılar ve borçlu için ayrı ayrı konunun ele alınması zaruridir. Borçlu açısından konkordato süreci ile yetersiz durumdaki mevcudun haciz ve takiplerden korunmasının sağlanması ve iflas yoluyla takibe maruz kalma durumu engellenerek ekonomik varlıkların devamının temin edilmesi amaçlanmaktadır.¹⁶ Alacaklılar bakımından konkordatonun amacı ise; borçlunun iflası durumunda sahip olabilecekleri miktardan daha fazla ve daha avantajlı koşullarda tatmin edilecekleri bir ortamın oluşması ve alacaklılar arasında eşitsizliklerin önlenmesidir.¹⁷

Konkordato, borçlunun ve alacaklıların menfaatlerini korumasının yanında kamunun da menfaatini gözetten bir müessesedir.¹⁸ Üretimde bulunarak ülke ekonomisine katkıda bulunan ve binlerce işgücü istihdam eden hukuk sükeleri olan borçluların, tasfiye sürecine girmesi ve iflasıyla varlığına son verilmesi, ülke

---

¹² GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.480; ERUYGUR, s.209; TANRIVER /DEYNEKLİ, s.33; TANRIVER, Konkordato Komiseri, s.7; DURAN, s.10.

¹³ GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.480.

¹⁴ GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.479; KURU / ARSLAN / YILMAZ, s.625.

¹⁵ DURAN, s.11.

¹⁶ TANRIVER /DEYNEKLİ, s.30; DURAN, s.11.

¹⁷ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.775; TANRIVER /DEYNEKLİ, s.31.

¹⁸ KOÇ ÖZŞAHİN, Filiz / UZAY, Şaban, "Konkordato Sürecinin İşletmelerin Sürekliliğine Katkısı", Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi, C.13, S.2, 2020, s.497; TANRIVER /DEYNEKLİ, s.31.

ekonomisine olumsuz etki etmektedir.¹⁹ Bu itibarla konkordato kurumu borçlu, alacaklı ve kamunun çıkarlarını gözetme maksadına yönelmiş sosyo-politik araç olarak da nitelendirilmektedir.²⁰

Açıklamalarımız kapsamında konkordatonun türlerine kısaca değinmekte fayda görmekte birlikte; konkordato kanunen tabi olduğu hükümler bakımından mahkeme içi ve mahkeme dışı konkordato; içeriği bakımından alacağın belirli bir süreye yayılarak ödenmesini konu edinen vade konkordatosu, alacağın belirlenen bir kısmından feragat edilerek yapılan yüzde konkordatosu ve hem alacağın belirli bir kısmından indirim yapılan hem de ödeme süresi yayılan karma konkordato; gerçekleştirildiği zaman bakımından ise iflas içi ve iflas dışı konkordato şeklinde tefrik edilmektedir.²¹ Çalışmamızın (IV) numaralı son başlığı haricinde; İİK kapsamında detaylı bir biçimde düzenlenen konkordato türü, iflas dışı konkordato yani adi konkordato olduğundan açıklamalarımız adi konkordato üzerinden yapılacaktır.

II. KONKORDATO TALEBİ VE İNCELENMESİ

A. Genel Olarak

Yasa koyucunun kanunda öngördüğü koşulları yerine getiren borçlarını vadesi geldiği halde ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan herhangi bir borçlu veya iflas talep edebilecek her bir alacaklı da Asliye Ticaret Mahkemesine başvurmak sureti ile konkordato talep edebilecektir.²² İİK madde 285 uyarınca konkordatoya başvuru olanağı veren genel durum, borçlunun borçlarını ödemekte güçlüğü düşmesi ve ödeme araçlarında yetersiz kalması halidir.²³

15.03.2018 tarihinde yürürlüğe giren 7101 sayılı Kanun, İİK'nun 285 ve devamı maddelerinde önemli değişiklikler getirmiş olup; özellikle konkordato tasdiki evresine kadar olan konkordato mühletine ilişkin yenilikler söz konusu olmuştur.²⁴ Anılan hükümlerden bazıları bir kez daha 09.06.2021 tarihli ve 7327 sayılı Kanun ile değişikliğe uğramış olduğundan Kanunun son hali itibari ile konkordato talebi üzerine

---

¹⁹ TANRIVER /DEYNEKLİ, s.31; TANRIVER, Konkordato Komiseri, s.5.

²⁰ TANRIVER /DEYNEKLİ, s.32; TANRIVER, Konkordato Komiseri, s.5.

²¹ ERUYGUR, s.209-210; TİYEK, s.597; TANRIVER/DEYNEKLİ, s.35-51; TANRIVER, Konkordato Komiseri, s.8-24; TANRIVER /DEYNEKLİ, s. 35-51; KOÇ ÖZŞAHİN / UZAY,s.497.

²² ÖZEKES, Muhammet, 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, İstanbul, 2018, s.56; GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.480; EROĞLU, s.31.

²³ GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.483.

²⁴ TİYEK, s.597.

mahkeme tarafından verilebilecek geçici mühlet kararı ve akabinde kesin mühlet kararı aşamalarına bu bölümde değinilmesi yerinde olacaktır.

B. Mühlet Kararı Verilmesi

Konkordatoya ilişkin hükümlerden faydalanmak isteyen borçlu ya da borçlunun iflasını isteyebilecek alacaklılarından biri, iflasa tabi borçlunun işletme merkezinin bulunduğu veya merkezi yurtdışında ise Türkiye'deki merkez şubesinden olduğu ya da iflasa tabi olmayan borçlunun yerleşim yerindeki Asliye Ticaret Mahkemesine vereceği dilekçeye, İİK madde 286'da sayılan belgeleri ve mali tabloları da eklemek suretiyle konkordato mühletinin kabul edilmesi talepli bir başvuruda bulunmaktadır.²⁵ Talep üzerine Asliye Ticaret Mahkemesince belgelerin tam olduğunun tespit edilmesi halinde borçluya derhal kanunda belirtilen geçici mühlet kararı verilmektedir.²⁶ Mahkeme tarafından borçlu tarafa verilen süre ile kanunda belirlenmiş şartların sağlanması halinde, borçlu alacaklıların mevcut ve muhtemel baskılarını bertaraf etmiş olmakta, taraflar arasında anlaşma ortamı sağlanmakta; başlatılan sürecin başarıya ulaşması ve borçluya bozulan mali durumunu toparlaması için adeta ikinci bir şans diğer bir deyişle nefes alma süresi verilmektedir.²⁷

Son olarak belirtmemiz gerekir ki; hukuk sistemimizde 7101 sayılı Kanunla konkordato mühleti, konkordatonun maksadına ulaşmasını sağlamak ve süreci hızlandırmak için kesin mühlet ve geçici mühlet şeklinde ikiye ayrılmıştır.²⁸

1. Geçici Mühlet Kararı Verilmesi

Önceki yasal düzenlemelerde bulunmayan ve 2018 yılında 7101 sayılı Kanun'un 15'inci maddesiyle getirilerek konkordato müessesesine yenilik olarak eklenen geçici mühlet, İİK'un 287 ve 288 maddelerinde düzenlenmiş ve icra iflas hukukumuzda girmiş bulunmaktadır.²⁹ Geçici mühlet, borçluya kesin mühlet verilip verilmeyeceğine temel oluşturduğundan ehemmiyet taşımaktadır.³⁰ Konkordato istemi

---

²⁵ ÖZEKES, s.56; GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.485; BESEN / TAT, s. 360-361.

²⁶ TİYEK, s.598.

²⁷ ÖZTEK, Selçuk / BUDAK, Ali Cem / TUNÇ YÜCEL, Müjgan / KALE, Serdar / YEŞİLOVA, Bilgehan, Yeni Konkordato Hukuku, Ankara, 2018, s.147; ASLANOĞLU, Suphi / CENGİZ, Selim, "Konkordato Kurumunda Kesin Mühlet: Alacaklı, Borçlu ve Sözleşmeler Açısından Sonuçlarının Değerlendirilmesi", Ekonomi İşletme Siyaset ve Uluslararası ilişkiler Dergisi, C.7, S.1, 2021, s.45.

²⁸ ASLANOĞLU / CENGİZ, s.45; BESEN / TAT, s.361.

²⁹ SARISÖZEN, s.54; ASLANOĞLU / CENGİZ, s.45.

³⁰ BESEN /TAT, s.363.

halinde Asliye Ticaret Mahkemesi, İİK madde 286'da belirtilen belgelerin eksiksiz olarak bulunduğunu sadece şekli bir inceleme akabinde tespit ettiği takdirde derhal geçici mühlet kararı verecektir.³¹ Geçici mühlet kararı ile Asliye Ticaret Mahkemesince İİK madde 297/2 haller de dahil olmak üzere borçlunun malvarlığının muhafazası için gerekli bulunan her türlü tedbirin alınması gerekmekte olup; konkordatonun başarılı sonuçlanmasının imkan dahilinde olup olmadığını incelenmesi maksadıyla geçici konkordato komiseri görevlendirilmektedir.³²

Geçici mühlet üç aydır ancak mahkeme üç aylık süre dolmadan komiserin ya da geçici komiserin görüşünü de alan borçlunun talebiyle geçici mühleti en çok iki ay daha uzatabilir; geçici mühlet süresi beş aydan fazla olamaz.³³

Geçici ve kesin konkordato mühleti talebi ile konkordato tasdiki işlemleri, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu madde 382/2-f/6,7 uyarınca çekişmesiz yargı işi olarak sayılmaları dolayısıyla yargılama sürecinde basit yargılama usulü uygulanacaktır.³⁴ Bu kapsamda konkordato talep eden bizzat borçlu ise duruşma yapılması gerekmediği, kararın dosya üzerinden verilebileceği ancak konkordatoyu alacaklılardan biri talep ettiyse borçluya hukuki dinlenilme hakkı sağlanması maksadıyla duruşma açılmasının uygun olacağı öğretide kabul edilmektedir.³⁵

İİK madde 288/1 uyarınca, geçici mühlet niteliğine uygun düştüğü ölçüde³⁶ kesin mühletin sonuçlarını doğurmaktadır.

Geçici mühlet talebinin kabul edilmesi, geçici komiser görevlendirilmesi, geçici mühletin uzatımı ve tedbir kararlarına ilişkin kanun yolu kapalıdır.³⁷ Kanun yoluna başvurulamaması ile amaçlanan borçluyu rahatlatmak ve yasal güvenlik sağlamaktır.³⁸ Geçici mühlet kararı İİK madde 288/2 kapsamında Asliye Ticaret Mahkemesince

---

³¹ GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.487; ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.148.

³² EROĞLU, s.48; GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.487-488; ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.151.

³³ GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.488; ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.155; EROĞLU, s.51-52; ASLANOĞLU, Suphi / ÖZALP, Ayşe Duygu / ÖZALP, Ali Rıza, "Bir yeniden Yapılandırma Kurumu Olarak Konkordato Başvurusu, Geçici Mühlet ve Gerekçeleri", Ekonomi İşletme Siyaset ve Uluslararası İlişkiler Dergisi, C.3, S.2, 2018, s.70.

³⁴ ÖZEKES, s.82; EROĞLU, s.33; BESEN / TAT, s.364.

³⁵ ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.149.

³⁶ ÖZEKES, s.81; GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.489.

³⁷ GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.489; ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.156.

³⁸ GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.489.

ticaret sicil gazetesinde ve Basın İlan Kurumunda ilan olunacak ve ilgili idari yerlere bildirilecektir.

2. Kesin Mühlet Kararı Verilmesi

Kesin mühlet, konkordatonun Asliye Ticaret Mahkemesince tasdik edilmesinden önce ve geçici mühlet aşamasında karar alınarak borçlunun konkordato uygulamalarından faydalanmasını sağlayan özel bir zaman dilimidir.³⁹ Bu kapsamda kesin mühlet hakkındaki karar geçici mühlet içerisinde verilecek olup; mahkemece borçlu ve bulunuyorsa konkordato talep eden alacaklı duruşmaya çağırılır.⁴⁰ Ayrıca geçici komiser duruşma öncesinde raporunu mahkemeye sunar ve mahkeme tarafından lüzum görülmesi halinde geçici konkordato komiseri de dinlenmek üzere duruşmada hazır bulunacaktır.⁴¹

İİK'un 289/3 hükmü uyarınca, mahkeme bir yıllık kesin mühlet kararını ancak konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olduğunun anlaşılması halinde verebilmekte ve bu kararla birlikte yeni bir görevlendirmeye gerek görmez ise geçici komiserin görevine devam etmesini hüküm altına almakta ve dosyayı komisere tevdi etmektedir.⁴² Doktrinde "Konkordatonun başarıya ulaşması" kavramı ile borçlunun borçlarını ifa edebilir hale gelmesi ve konkordato teklifinin tasdiki şartlarının yerine gelmesinin mümkün olması şeklinde anlaşılması ve yaklaşık olarak ispat edilmesi gerektiği belirtilmektedir.⁴³ Komiserin geçici mühlet esnasında mahkemeye sunduğu rapor içerisinde konkordatonun başarıya ulaşma olasılığının bulunup bulunmadığına dair kanaati ve mali veriler yer almakla birlikte; mahkeme, komiser raporu ve alacaklıların itirazlarını göz önünde bulundurarak konkordatonun borçlunun ödeme kabiliyetini tekrar kazanma maksadına hizmet ettiğine kanaat getirir ise kesin mühlete hükmedecektir.⁴⁴

---

³⁹ ASLANOĞLU / CENGİZ, s.47.

⁴⁰ ÖZEKES, s.89; GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.490; EROĞLU, s.60; ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.164.

⁴¹ GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.490; ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.166.

⁴² ASLANOĞLU / CENGİZ, s.47; GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.490; ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.167.

⁴³ ÖZEKES, s.88; GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.490.

⁴⁴ PEKCANİTEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.785; BESEN / TAT, s.373; "...Dosyaya sağlanan geçici komiser raporu ile, davacı şirketlerin bilanço ve gelir tablolarının oran analizi uygulanmak üzere değerlendirmeye tabi tutulduğu, tüm oranların olumlu gerçekleştiği, iflas halinde tüm alacaklıların alacaklarını karşılar durumunda oldukları, borca batıklık bulunmadığı yönünde tespitlerde

Kesin mühlet, zorluk arz eden nitelikli özel durumlarda konkordato komiserinin durumu izah eden gerekçeli raporu ve talebi üzerine Asliye Ticaret Mahkemesince altı aya kadar uzatılabilecek olup; borçlunun uzatma talebinde bulunabilmesi için komiserin görüşünü alması gerekmektedir.⁴⁵ Ayrıca İİK madde 289/5 uyarınca uzatma talebi kesin mühlet süresi sonlanmadan önce yapılmalı⁴⁶ ve bulunuyor ise alacaklılar kurulunun da bu husustaki düşüncesi alınmalıdır.⁴⁷

Son olarak kesin mühlet verilmesi, kesin mühletin kaldırılarak konkordato isteminin reddine karar verilmesi ve mühlet uzatımına ilişkin kararlar İİK madde 289/6 kapsamında ilan edilmeli ve ilgili kurumlara bildirilmelidir.⁴⁸

III. KONKORDATO MÜHLETİNİN MEVCUT SÖZLEŞMELER ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

A. Genel Olarak

Konkordato talebi üzerine Asliye Ticaret Mahkemesince verilen geçici ve kesin mühlet kararlarının bir takım neticeleri ve etkileri bulunmaktadır. Nitekim mühlet kararı ile borçlunun ve alacaklının haklarında belirli kanuni sınırlamalar oluşacağından borçlu ve alacaklı yönünden ayrı ayrı etkiler söz konusu olacaktır.⁴⁹ Her somut durumun niteliğine göre borçlunun mu alacaklının mı menfaatinin koruma altında olduğu değişkenlik gösterebilmektedir.

Konkordatonun, borçlunun tarafı olduğu akitlerden doğan ilişkileri üzerinde etki etmesi mutlak bir sonuç olmakla birlikte; özellikle sözleşmenin diğer tarafının

---

bulunmuş olup; geçici komiserin olumlu yöndeki raporunun aksini gösteren herhangi bir somut kanıt bulunmadığı dikkate alındığında projenin uygulanabilir olmadığına dair mahkeme kararı gerekçesinde isabet bulunmamaktadır.

Konkordato geçici komiser raporuna göre; konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olabileceğinin anlaşılmasına, İİK 285 ve devamı maddeleri gereğince sunulan ön projelerinin uygulanması imkanının bulunduğu tespit edilmesine göre, mahkemece projenin uygulanabilirlik kabiliyetinin bulunmadığı yönündeki kararın ve gerekçesinin usul ve yasaya uygun bulunmadığı...” bkz. İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 17. Hukuk Dairesi, E. 2019/965, K. 2019/1181, T. 31.5.2019, <https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/dsp.php?fn=is-izmirbam-17hd-2019-965.htm&kw=`2019/965`+&cr=istinaf#fm> (E.T:08.03.2022)

⁴⁵ ÖZEKES, s.91; GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.491;

⁴⁶ “...İcra ve İflâs Kanunu mühletin tanımını yapmamış ve hukuki niteliğini göstermemiştir. Yasa koyucunun konkordato süresi ya da mehli gibi bir kavram yerine mühlet kavramını başlangıcı ve sonu belli bir zaman dilimini ifade etmek üzere bilinçli biçimde seçtiği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda mühlet bittikten sonra uzatma mümkün değildir...” bkz. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 23. Hukuk Dairesi, E. 2021/683, K. 2021/1076, T. 05.07.2021, <https://lib.kazanci.com.tr/kho3/ibb/files/is-ankarabam-23hd-2021-683.htm> (E.T:08.03.2022)

⁴⁷ ÖZEKES, s.92; GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.491.

⁴⁸ ÖZEKES, s.92; BİLEN / GÜLER, s.86.

⁴⁹ TİYEK, s.601.

konkordato isteminden etkilenip huzursuzluğa kapılarak, borçluyla bağtlatdığı akitleri sona erdirmeye çabasına girmesi de mümkündür.⁵⁰ Hatta borçlunun henüz konkordato süreci içerisinde olmadığı dönemde yapılan sözleşmelerde konkordato talebini zorlaştıran veya imkansız hale getiren hükümlere yer verilmesi de söz konusu olabilir.⁵¹ Açıklamaya çalıştığımız tüm bu sebeplerle borçlunun konkordatoya başvurmasına engel olunabileceği hususunu göz önüne alan kanun koyucu, İİK madde 296 hükmü ile konkordato sürecinde mevcut sözleşmelerin durumunu detaylı bir şekilde düzenlemiştir.

İİK madde 296'ya göre, *“Sözleşmenin karşı tarafının konkordato projesinden etkilenip etkilenmediğine bakılmaksızın, borçlunun taraf olduğu ve işletmesinin faaliyetinin devamı için önem arz eden sözleşmelerin devamı esastır. Bu sözleşmelerde yer alıp da borçlunun konkordato talebinde bulunmasının sözleşmeye aykırılık teşkil edeceğine, haklı fesih sebebi sayılacağına yahut borcu muaccel hâle getireceğine ilişkin hükümler, borçlunun konkordato yoluna başvurusu durumunda uygulanmaz. Sözleşmede bu yönde bir hüküm bulunmasa dahi sözleşme, borçlunun konkordatoya başvurduğu gerekçesiyle sona erdirilemez. Bu fıkra kapsamında geçici ve kesin mühlet süresince devam eden sözleşmeler nedeniyle borçlanılan edimler karşılıklı olarak ifa edilir.*

Borçlu, tarafı olduğu ve konkordatonun amacına ulaşmasını engelleyen aşırı külfetli sürekli borç ilişkilerini, komiserin uygun görüşü ve mahkemenin izniyle herhangi bir zamanda sona erecek şekilde feshedebilir. Bu çerçevede ödenmesi gereken tazminat, konkordato projesine tabi olur. Hizmet sözleşmelerinin feshine ilişkin özel hükümler saklıdır.”

İİK madde 296'da iki farklı husus düzenlenmektedir. İlk husus borçlunun tarafı olduğu akitlerin konkordatoya başvurulması nedeniyle sona erdirilemeyecek olması, ikinci husus ise sürekli borç ilişkisinin sona erdirilebilme şartlarıdır.⁵² Maddenin ilk fıkrası ile borçlunun tarafı olduğu akitler nedeniyle konkordatoya başvurusunun önündeki engeller yok edilmek istenmiş ve başvurunun önü açılmaya çalışılmıştır.⁵³

---

⁵⁰ ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.252.

⁵¹ ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.253.

⁵² ASLANOĞLU / CENGİZ, s.60; GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.500; EROĞLU, s.72; DURAN, s.201.

⁵³ UYAR, Talih, Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri, İstanbul Barosu Dergisi, C.92, S.4, 2018, s.96; SARIÖZEN, s.71; ASLANOĞLU / CENGİZ, s.60; ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.253.

İkinci fıkrada ise, radikal⁵⁴ bir düzenlemeyle borçlunun tarafı olduğu sürekli borç ilişkileri borçlunun mali açıdan iyileşmesini sekteye uğrattığı ise komiserin görüşü ve mahkeme izniyle son erdirilebileceği hüküm altına alınmıştır.

B. Borçlunun Taraf Olduğu Sözleşmelerin Konkordato Sebebi İle Sonlandırılmaması

İİK madde 296/1 ile konkordato müessesesine başvuran borçlunun ticari hayatı bakımından yaşamsal önem taşıyan akitlerin sadece başvuru sebebi ile sona erdirilmesinin önüne geçilmek istenmiştir.⁵⁵ Borçlunun ticari faaliyetleri açısından olmazsa olmaz diğer bir deyişle muhakkak akdedilmesi gereken sözleşmeleri olabilir.⁵⁶ Örnek vermemiz gerekir ise; borçlunun ticari faaliyetlerinde hammadde veya enerji tedariki sağladığı sözleşmeleri yalnızca konkordatoya başvurduğu için sona erdirmek borçlunun ticari faaliyetlerini noktalaması manasına gelebileceğinden bu durum konkordato kurumu ile beklenen yararın önüne geçecektir.⁵⁷ Nitekim konkordato mühleti esnasında borçlunun, işletmesinin faaliyetlerinin devam ettirmesi esas olduğundan; taraf olarak bulunan akitlerin ayakta tutulması amaçlanmaktadır.⁵⁸ Ayrıca bazı yazarlar tarafından kanunda sadece “fesih” terimi kullanılmış ise de kanunun maksadı göz önüne alındığında bu ifadenin sözleşmeden dönmeyi de kapsayacak şekilde geniş yorumlanması gerektiği savunulmaktadır.⁵⁹

Ayrıca anılan madde gereğince; borçlunun taraf olduğu sözleşmelerde bulunan, borçlunun konkordato isteminde bulunmasının “sözleşmeye aykırılık teşkil edeceğine”, “haklı fesih sebebi sayılacağına” yahut “borcu muaccel hâle getireceğine” ilişkin hükümler, borçlunun konkordato yoluna başvurması durumunda uygulanmayacaktır. İİK madde 296/1’de “uygulanmaz” ifadesine yer verilmekle birlikte; öğretide maddedeki

⁵⁴ ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.252; KALE, Serdar, “7101 Sayılı İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Çerçevesinde İflas Dışı Adi Konkordato”, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.5, S.1, 2018, s.238.

⁵⁵ KALE, s.238; ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.253; SARAÇ, Şükrü, “7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato”, Ankara, 2019, <https://web2.e-baro.web.tr/uploads/41/032018/15.03.2019%20-%20YEN%C4%B0%20KONKORDATO%20HUKUKU.pdf> (E.T. 02.03.2021)

⁵⁶ ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.253; SARAÇ, s.48-49.

⁵⁷ KALE, s.238; ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.253.

⁵⁸ TİYEK, s.607.

⁵⁹ SARAÇ, s.49;

“uygulanmaz” ifadesinden, sözleşme şartının “hükümsüz”⁶⁰, “geçersiz”⁶¹ olduğunun anlaşılması gerektiği ifade edilmektedir. Borçlu lehine getirilmiş olan ve konkordato müessesesini teşvik edici işbu hükmün uygulanabilmesi için akdin karşı tarafının konkordato projesinden etkilenip etkilenmediği gözetilmeyecektir.⁶²

SARISÖZEN’e göre, maddede belirtilen “sözleşme” kavramı geniş yorumlanmalı; kredi sözleşmeleri başta olmak üzere borçlunun taraf olduğu ve ticari faaliyetlerinin sürekliliği için ehemmiyeti bulunan tüm akitler bu kapsamda değerlendirilmelidir.⁶³

C. Sürekli Borç İlişkilerinin Sona Erdirilebilmesi

Mühlet kararının borçlunun taraf olduğu sözleşmeleri yasadan kaynaklı şekilde derhal sona erdirici bir etkisi bulunmadığından kural olarak maddi hukukta düzenlenen şartların gerçekleşmesi halinde sözleşme sona erecektir.⁶⁴ Ancak İİK madde 296/2 hükmü uyarınca sürekli borç ilişkisinin aşırı külfetli ve konkordatonun amacına ulaşmasına mani olacak niteliği haiz olması halinde konkordato komiserinin uygun görüşü ve Asliye Ticaret Mahkemesi’nin izniyle sona erdirilebilmesi imkanı tanınmaktadır.⁶⁵ Bu fesih, olağanüstü bir fesih olanağıdır.⁶⁶ Anılan maddede düzenlenen olağanüstü fesih hakkının önem arz eden iki özelliği bulunmaktadır. İlk olarak, İcra ve İflas Kanununda düzenlenen maddenin emredici niteliğinin bulunması ve tarafların sözleşmeyle borçlunun sahip olduğu bu olağan üstü fesih hakkını ortadan kaldıramayacak olmalarıdır.⁶⁷ İkinci olarak ise akdin, akdin tabi olduğu maddi hukuk kurallarından ve akit hükümlerinden bağımsız bir şekilde icra ve iflas hukuku kuralları nezdinde sona erdirilebiliyor olmasıdır.⁶⁸ Söz konusu düzenleme, bir takip (icra ve iflas) hukuku kuralının maddi hukuka müdahalesinin örneği olarak nitelendirilmektedir.⁶⁹

---

⁶⁰ ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.254.

⁶¹ UYAR, s.97; SARISÖZEN, s.71.

⁶² GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.500; ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.254; SARISÖZEN, s.71.

⁶³ SARISÖZEN, s.71.

⁶⁴ ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.254.

⁶⁵ AKİL, Cenk, “Konkordato Prosedürü Çerçevesinde Sürekli Borç İlişkilerinin Feshi İİK m.296,II”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, C.2019, S.143, 2019, s.221; ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.255; UYAR, s.96; GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.500.

⁶⁶ UYAR; s.98; KALE, s.238.

⁶⁷ ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.255; AKİL, s.224.

⁶⁸ ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.255.

⁶⁹ AKİL, 224.

Borçlu, olağanüstü fesih hakkını sürekli borç ilişkisi doğuran akitlerde kullanabilir. Sürekli borç ilişkisi doğuran sözleşmeler, ifası süreye yayılan birden fazla edimden oluşan ve bu edimlerin kesintisiz devamlılık gösterdiği sözleşmelerdir.⁷⁰ Diğer bir anlatımla borcun belirli bir muacceliyet anında değil, borç ilişkisi sürdüğü süre boyunca ifa edilmesi zorunlu olan borç ilişkisidir.⁷¹ Borçlunun konkordato sürecinde fesih hakkını kullanabileceği sürekli borç ilişkisi doğuran sözleşmelere; kira, vedia, hizmet, tüketim ödücü (karz), hasılat kirası, finansal kiralama ve lisans sözleşmeleri örnek olarak verilebilir.⁷²

1.Sona Erdirilebilme Koşulları

İİK madde 296/2 uyarınca sürekli borç ilişkilerinin konkordato süreci içerisinde feshedilebilmesi için bir takım şartların kümülatif olarak gerçekleşmiş olması gerekmektedir. Bunlar; borçluya mühlet (geçici veya kesin) verilmiş olması, sürekli borç ilişkisinin konkordatonun maksadına ulaşmasını engellemesi, sözleşmenin feshine komiserin rıza göstermesi ve mahkemenin de izin vermesidir.

a. Borçluya Mühlet Verilmiş Olması

Sürekli borç ilişkisinin borçlu tarafından feshedilebilmesi için ilk olarak borçluya Asliye Ticaret Mahkemesince konkordato mühleti verilmiş olması gerekmektedir.⁷³ Öncelikle borçlunun geçici mühlet verilebilmesi için İİK madde 286'da aranan belgelerin eksiksiz şekilde bulunması bu aşamada önem arz eder. Zira geçici mühlet kararı olmaksızın kesin mühlet kararı verilmesi söz konusu olmayacaktır.

İİK madde 296/2 hükmüne kelime anlamı olarak bakıldığında; kesin mühlet verilmiş olması durumunda borçlunun olağanüstü fesih hakkına başvurabileceği net bir şekilde anlaşılacakla birlikte kesin mühlet verilmeden geçici mühlet sürecinde fesih hakkının kullanılıp kullanılmayacağı hususunun açıklanması gerekmektedir.⁷⁴ Geçici mühlet, kesin mühletin sonuçlarını doğurur düzenlemesinin yer aldığı İİK madde 288/1 amir hükmü uyarınca, geçici konkordato mühleti içinde sürekli borç ilişkilerinin yasal

---

⁷⁰ DOĞAN, Gülmelihat, "Sürekli Borç İlişkilerinde Borçlunun Temerrüdü", Ankara Barosu Dergisi, S.4, 2014, s.

⁷¹ AKİL, s.223.

⁷² SARISÖZEN; s.71-72; DURAL, s.206; AKİL, s.223.

⁷³ AKİL, s.225; ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.257.

⁷⁴ AKİL, s.225.

koşullar çerçevesinde konkordatonun tasdik edilmesinden önce feshedilebileceği kabul edilmektedir.⁷⁵

b. Konkordatonun Amacına Ulaşmasına Engel Olması

Konkordato mühleti içerisinde sürekli borç ilişkisinin feshedilebilmesi için sözleşmenin konkordatonun amacına ulaşmasına engel olması gerekmektedir.⁷⁶ Sözleşmenin sona erdirilebilmesi bakımından yasada yer alan bu şartın gerekçesini olağanüstü fesih hakkının dürüstlük kuralına uygun bir şekilde kullanılması diğer bir deyişle borçlular tarafından kötüye kullanılmasına engel olunmak istenmesi oluşturmaktadır.⁷⁷ Zira borçlunun kolay bir şekilde sürekli borç ilişkisi doğuran akdi feshedilebileceği kabul edilir ise akdin karşı tarafının haklarının olumsuz yönde etkilenmesi ihtimali söz konusu olacaktır.⁷⁸

Mehaz İsviçre İcra ve İflas Kanununda, sürekli borç ilişkisi doğuran akdin borçlu tarafça feshedilebilmesinin zor şartlara bağlandığı; bu kapsamda fesih yapılabilmesi için akdin konkordatonun öngördüğü iyileşme maksadını neredeyse imkânsızlaştıracak olması gerektiği belirtilmektedir.⁷⁹ Nitekim sürekli borç ilişkisi doğuran sözleşmenin hangi zaman diliminde konkordatonun amacına ulaşmasını engelleyeceğinin belirlenmesi zorluk arz etmektedir.⁸⁰ Türk hukuku açısından borçlunun fesih yetkisini kullandığı zaman itibari ile konkordato mühletinin sonunda nasıl bir netice oluşacağı belirli değil ise fesih yetkisinin kötüye kullanıldığından söz edilemeyeceği kabul edilmektedir.⁸¹ Diğer bir ifade ile de iyileşmenin gerçekleşmesi bakımından sürekli borç ilişkisi doğuran akdin olağanüstü feshi önemli ve esaslı bir unsur ise akdin feshine olanak tanınmalıdır.⁸²

Gerekli bulunmamasına rağmen sürekli borç ilişkisinin feshedilmesi halinde ise; İİK'da konuya ilişkin hüküm yer almaması sebebi ile uyumsuzluğun mevcut sürekli borç ilişkisi hakkındaki maddi hukuk kurallarına göre çözümlenmesinin uygun olacağı ifade

---

⁷⁵ ASLANOĞLU / CENGİZ, s.61; AKİL, s.225.

⁷⁶ UYAR, s.98; GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.500; ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.257; AKİL, s.226; SARISÖZEN; s.71-72; SARAÇ, s.49.

⁷⁷ AKİL, s.226; ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.257; SARAÇ, s.49.

⁷⁸ KALE, s.239; ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.257.

⁷⁹ ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.257.

⁸⁰ AKİL, s.226.

⁸¹ AKİL, s.226.

⁸² KALE, s.239; ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.257.

edilmektedir.⁸³ Ancak söz konusu duruma ilişkin maddi hukukta da düzenlenme yer almıyor ise feshin sonuçlarının ne olacağı tartışma konusudur. Bazı yazarlar, fesih her halükarda etkisini göstermelidir görüşünü savunurken; diğer bir görüşü savunan yazarlar ise koşulları gerçekleşmeden yapılan fesih yasal neticelerini doğurmayacaktır düşüncesini savunmaktadır.⁸⁴ Katıldığımız görüş olarak AKİL'e göre⁸⁵; "Borçlu ile alacaklılar arasındaki menfaat dengesi, diğer yandan kamusal boyutu dikkate alındığında olağanüstü fesih yetkisinin ancak Kanun'da öngörülen şartların gerçekleşmesi durumunda kullanılmasına cevaz verilmelidir. Bu nedenle, şartları gerçekleşmeden yapılan feshin hukuki sonuç doğurmayacağını kabul etmek yerinde olacaktır."

Sürekli borç ilişkisi doğurmayan sözleşmeler söz konusu olduğunda ise; borçlu, İİK madde 296/2'de düzenlenen fesih hakkına sahip bulunmadığından borçlunun akdi feshetmesi halinde haklı bir nedeni de yoksa karşı tarafın fesih sebebiyle uğradığı zararı karşılaması gerekmektedir.⁸⁶

c. Komiserin Rızası

Sürekli borç ilişkisinin olağanüstü fesih yoluna başvurularak sona erdirilebilmesi için feshin, konkordato komiseri tarafından uygun görülmesi zorunludur.⁸⁷ Konkordato komiserinin rızasının şekle tabi olmadığı; rızanın yazılı veya sözlü gösterilebileceği gibi, zımnen dahi gösterebileceği kabul edilmektedir.⁸⁸ Komiserin rıza beyanının muhatabı borçlu olmakla birlikte durumdan sözleşmenin karşı tarafının da bilgilendirilmesi gerektiği önerilmektedir.⁸⁹

Borçlunun ticari hareketlerine nezaret eden konkordato komiserinin akdin feshi konusundaki düşüncesi mahkeme açısından belirleyici rol oynayacağından; komiserin rızası alınmadan salt borçlunun fesih beyanında bulunması sonuç doğurmayacaktır.⁹⁰

---

⁸³ AKİL, s.226.

⁸⁴ AKİL, s.226-227.

⁸⁵ AKİL, s.227.

⁸⁶ ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.255-256.

⁸⁷ UYAR, s.97; GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.500; AKİL, s. 227; ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.256.

⁸⁸ AKİL, s.227.

⁸⁹ AKİL, s.227.

⁹⁰ ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.256; AKİL, s.227.

Konkordato komiserinin rızasını fesih öncesinde, fesih esnasında ve hatta fesihten sonra dahi verebileceği öğretide kabul edilmektedir.⁹¹

Son olarak borçlunun işletme üzerinde tasarruf etme salahiyeti tam anlamıyla kısıtlanmış diğer bir ifadeyle işletmeyi yönetme yetkisi elinden alınmış ve bu yetkiler konkordato komiserine verilmiş ise; Asliye Ticaret Mahkemesi'nin onaylaması halinde komiser de sürekli borç ilişkilerini feshedebilecektir.⁹²

d. Mahkemenin Onayı

Fesih yetkisinin kötüye kullanılmasını önlemek amacıyla, İİK madde 296/2 kapsamında sürekli borç ilişkilerinin feshedilebilmesi için Asliye Ticaret Mahkemesi'nin de onayı aranmaktadır.⁹³ İsviçre İcra ve İflas Hukuku'nda zaman kaybına sebep olacağı ve konkordato sürecini bürokratikleştireceği gerekçeleri ile olağanüstü fesih için mahkeme onayı koşulu aranmamaktadır.⁹⁴

Sürekli borç ilişkisinin sonlandırılmasına onay verecek olan mahkeme, öncelikle konkordato komiserinin uygun görüşünü almak sureti ile sona erdirilmesi talep edilen akdin sürdürülmesinin konkordatonun maksadına olumsuz tesir edeceği ve borçlunun akdin hükümlerini yerine getirmesi durumunda konkordatonun atıl kalacağına bariz olması halinde feshe karar verecektir.⁹⁵

2.Sözleşmenin Feshi ve Etkileri

Konkordato mühleti içerisinde borçlu İİK madde 296/2'de gösterilen şartların oluşması halinde her zaman sürekli borç ilişkisinin feshini talep edebilecek olup; maddi hukuk kuralları kapsamında uyulması gereken feshi ihbar sürelerine olağanüstü fesihte uyulması gerekmemekte ve onay kararı ile sözleşme derhal sona ermektedir.⁹⁶

Sürekli borç ilişkilerinin İİK 296/2'ye göre olağanüstü fesih hakkı, inşai niteliktedir⁹⁷ ve diğer bir ifade ile yenilik doğuran bir hakkın kullanılmasıdır.⁹⁸ Bu hakkın kullanılması ile sürekli borç ilişkisi geleceğe etkili (*ex nunc*) olarak sona ermekte olup; herhangi bir

---

⁹¹ AKİL, s.227.

⁹² AKİL, s.227.

⁹³ ASLANOĞLU / CENGİZ, s.61; UYAR; s.97; SARISÖZEN, s.72; AKİL, s.229; ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.256.

⁹⁴ AKİL, s.228.

⁹⁵ ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.256; GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.500.

⁹⁶ KALE, s.239; SARAÇ, s.50; ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.257.

⁹⁷ AKİL, s.230.

⁹⁸ ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.258

sebeple mühlet kararı kaldırılrsa dahi artık sözleşme sona ermiştir ve sözleşmenin önceki haline geri dönmesi söz konusu değildir.⁹⁹

Borçlu akdin feshedilmesi nedeniyle karşı tarafın uğrayacağı tüm zararları karşılamak zorunda olmakla; bu tazminin kapsamına akdin karşı tarafının mühlet içerisindeki kazanımları da dahil edilmektedir.¹⁰⁰ Nitekim sözleşmenin karşı tarafı, sözleşmenin hiç ya da gereği gibi yerine getirilememesinden kaynaklanan müspet zararının tazmini borçludan talep edebilecektir.¹⁰¹ Önem arz eden husus şudur ki; Kanun hükmü gereğince talep edilecek tazminat, konkordatoya tabi diğer bir deyişle konkordato projesine dahil olan bir alacak olduğundan; imtiyazlı alacak veya mühlet içerisinde konkordato komiserinin onayı ile doğan alacak olarak kabul edilmemektedir.¹⁰²

Sürekli borç ilişkisi doğuran akdin karşı tarafı olan alacaklının, mahkeme tarafından feshe onay verilmesinden itibaren on beş gün içerisinde alacağını konkordato komiserine bildirmesi halinde; İİK madde 299 hükmünün kıyasen uygulanması ile konkordato projesine oy verme hakkını haiz olduğu kabul edilmektedir.¹⁰³ Sözleşmenin feshinden doğan tazminat miktarının kararlaştırılmasında taraflar anlaşamaz iseler tazminat alacağı çekişmeli hale geleceğinden; İİK madde 308/b uyarınca alacaklılar konkordatonun tasdik kararından itibaren bir ay içerisinde ayrıca dava açabileceklerdir.¹⁰⁴

Sürekli borç ilişkisi feshedilmez ve sözleşme ilişkisi konkordato sürecinde de devam ederse, borçlunun sözleşmeden kaynaklı tüm edimlerini konkordato şartlarından bağımsız bir şekilde yerine getirmesi gerekmektedir.¹⁰⁵

Son olarak değinmekte yarar gördüğümüz konu da şudur ki; günümüzde etkisini sürdürmeye devam eden Covid-19 salgınının, sürekli borç ilişkilerinde borçlular bakımından önemli bir külfet yaratmış olması muhtemeldir.¹⁰⁶ Nitekim salgının sebep olduğu mali darboğazın etkili olduğu özellikle eğitim, inşaat, ulaşım, konaklama ve

---

⁹⁹ KALE, s.239; EROĞLU, s.73; ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.258.

¹⁰⁰ ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.258.

¹⁰¹ AKİL, s.230.

¹⁰² GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.500; KALE, s.239; AKİL, s.230; TİYEK, s.609; ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.258.

¹⁰³ KALE, s.239; SARAÇ, s.50; AKİL, s.231; ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.258.

¹⁰⁴ UYAR, s.98; AKİL, s.230.

¹⁰⁵ AKİL, s.231; TİYEK, s.609.

¹⁰⁶ ERMENEK, İbrahim / KARTAL, Bünyamin, "Konkordatonun Amacı Kapsamında COVID-19 Salgınının Sürekli Borç İlişkilerinin Feshine Etkisi", İstanbul Hukuk Mecmuası, C.78, S.2, 2020, s.498; TİYEK, s.608.

turizm sektörlerindeki borçlular sürekli borç ilişkilerinin zorluğundan kurtulmak istemişlerdir.¹⁰⁷ Öğretide, 7226 sayılı Kanun madde 2 kapsamında getirilen kira sözleşmelerine dayanan fesih ve tahliyelerin engellenmesi durumunun İİK madde 296/2 ile birlikte değerlendirilmesi neticesinde, halihazırda olağanüstü bir fesih halinin bulunması nedeniyle 7226 sayılı Kanundaki geçici düzenlemeden etkilenmeyeceği belirtilmektedir.¹⁰⁸ ERMENEK VE KARTAL' a¹⁰⁹ göre, sürekli borç ilişkisi doğuran akdin uyarlanması olanağı bulunuyorsa, fesih yerine bu olanağın kullanılması gerektiğinden; İİK madde 296'ya yapılacak bir eklemeye borçluya, uyarılama talep etme olanağını tanıyan bir hükmün eklenmesi gerekmektedir.

3.İstisna Olarak Hizmet Sözleşmeleri

İİK madde 296/2'nin son cümlesi ile hizmet sözleşmeleri bakımından istisnai bir düzenleme getirilmiştir. Hizmet sözleşmeleri, sürekli borç ilişkisi doğuran sözleşmeler gibi feshedilemeyeceğinden; bu sözleşme ilişkisi bakımından borçlunun talebi ve mahkemenin onayı ile tek taraflı olağanüstü fesih imkânı söz konusu değildir.¹¹⁰ Öğretide, Kanunun gayesi göz önüne alındığında, Kanun metninde “*hizmet sözleşmesi*” terimi kullanılmış ise de; bu hükmün Türk Borçlar Kanunu'na (TBK), İş Kanunu'na, Basın İş Kanunu'na ve Deniz İş Kanunu'na tabi olan tüm bireysel iş sözleşmelerinden uygulanacağı kabul edilmektedir.¹¹¹

Hizmet sözleşmeleri, borç ilişkisi bakımından mali açıdan güçsüz konumda olan kişilerin korunması adına diğer sürekli sözleşmelere ilişkin hükümlerden ayırık tutulmuştur.¹¹² TBK madde 432 uyarınca, belirsiz süreli akdedilmiş hizmet sözleşmelerinin olağan veya olağanüstü fesih durumlarında sona erdirilebileceği hüküm altına alınmıştır. Belirli süreli hizmet sözleşmeleri bakımından ise kural sözleşmesel ilişkinin belirlenen sürenin bitimine kadar devam ettirilmesi olup ancak haklı nedenle derhal fesih durumlarında sözleşmenin sona ermesi söz konusu olabilecektir.¹¹³

İşçinin fesih hakkının işverence kötüye kullanılması ihtimali göz önünde bulundurularak; TBK madde 434'de, hizmet sözleşmesini fesih hakkını kötüye

¹⁰⁷ ERMENEK / KARTAL, s.499.

¹⁰⁸ ERMENEK / KARTAL, s.505-506; TİYEK, s.608.

¹⁰⁹ ERMENEK / KARTAL, s.510-511.

¹¹⁰ SARISÖZEN; s.72; ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.258; TİYEK, s.609.

¹¹¹ ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.259; AKİL, s.229.

¹¹² AKİL, s.229; TİYEK, s.609.

¹¹³ TİYEK, s.609.

kullanarak sona erdiren işverenin, işçiye belirli bir miktar tazminat ödeyeceğine ilişkin emredici düzenlemeye yer verilmiştir.¹¹⁴

IV. DİĞER KONKORDATO TÜRLERİ BAKIMINDAN MEVCUT SÖZLEŞMELERİN DURUMU

A. Genel Olarak

28.02.2018 tarihli ve 7101 sayılı Kanun değişikliği öncesinde, İİK'nda konkordato üç başlık altında; "iflas dışı (adi) konkordato", "iflastan sonra konkordato" ve "malvarlığının terki suretiyle konkordato" şeklinde düzenlenmekteydi. Anılan değişiklik ile "rehinli alacaklılarla müzakere ve borçların yapılandırılması" dördüncü başlık olarak Kanuna ilave edilmiştir. Öğretide rehinli alacaklılarla müzakere ve borçların yapılandırılması başlığı altında yer alan düzenlemelerin esasen yeni bir konkordato türü olmaktan ziyade adi konkordatonun bir uzantısı olarak değerlendirilmesi gerektiği kabul edilmektedir.¹¹⁵

Yukarıda yer alan açıklamalarımız doğrultusunda; çalışmamızın bu bölümünde, iflastan sonra konkordato ve malvarlığının terki suretiyle konkordato süreçlerinin mevcut akitler üzerindeki etkilerine değinilmeye çalışılacaktır.

B. İflastan Sonra Konkordato

İİK madde 182 kapsamında iflasına karar verilenlerin, konkordato teklif ederek iflasın kaldırılmasını sağlayabileceği hüküm altına alınmıştır.¹¹⁶ İflastan sonra konkordatoda, borçlu iflas etmiş ve müflis pozisyonu geçmiş olduğundan; konkordato talebi ile amaçlanan iflasa engel olmak değil, iflasın kaldırılmasını ve borçlunun malvarlığı üzerinde tekrar tasarruf edebilmesini sağlamaktır.¹¹⁷ İflastan sonra konkordato, iflasın açılması ile paraların kesin dağıtımı arasındaki süreçte teklif edilebileceğinden; kesin dağıtım sonrasında konkordato teklifi söz konusu olamayacaktır.¹¹⁸ Nitekim iflastan sonra konkordato İİK madde 309/6'da belirtildiği üzere iflas tasfiyesi içerisinde yalnızca bir defa istenebilmektedir.

---

¹¹⁴ TİYEK, s.609'dan Naklen, EREN, Fikret, Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Ankara, 2014, s.566-567.

¹¹⁵ ÖZTEK / BUDAK / TUNÇ YÜCEL / KALE / YEŞİLOVA, s.109.

¹¹⁶ GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.517; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.819.

¹¹⁷ EROĞLU, s.140; GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.517; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.819.

¹¹⁸ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.819.

İflastan sonra konkordatoda, borçlu iflas etmiş ve müflis pozisyonu geçmiş olduğundan; bu aşamada iflasın borçlunun taraf olduğu mevcut sözleşmelere etkisi üzerinde durulmasının yerinde olacağı düşünülmektedir. Bu kapsamda, bazı sözleşmeler Kanundan kaynaklı olarak iflas halinde sona ermektedir.¹¹⁹ İflas kararı verilmesi ile kendiliğinden sona eren akitler şunlardır: hizmet, eser ve kefalet sözleşmeleri, adi kira, hasılat kirası, temsil yetkisi, vekalet sözleşmesi, adi ortaklık, cari hesap sözleşmesi, komisyon sözleşmesi, finansal kiralama, acentelik sözleşmesi, sigorta sözleşmesi, donatma iştiraki anonim şirket, limited şirket.¹²⁰

Lakin satış sözleşmesi, mülkiyeti saklı tutma kaydıyla satış sözleşmesi, bağışlama, kira sözleşmesi, kullanım ödücü sözleşmesi, yayın sözleşmesi, saklama sözleşmesi, yayın sözleşmesi, eser sözleşmesi ve sigorta sözleşmesinde ise taraflardan birinin iflas etmesi ile sözleşme son bulmamakta ve diğer taraf sözleşmeye ilişkin edimlerin yerine getirmesini talep edebilmektedir.¹²¹ İflas talep etmeyen sözleşmenin diğer tarafının edimlerin ifası hususundaki talep hakkı, iflas alacağı niteliğindedir.¹²² İflasın kendiliğinden sonlandıramadığı müflisin taraf olduğu satış sözleşmesi, kira sözleşmesi, hizmet sözleşmesi ve eser sözleşmesine iflasın etkileri hususu aşağıdaki başlıklar altında detaylı bir şekilde incelenecektir.

1. Satış Sözleşmesi

TBK madde 207 ile 281 arasında düzenlenen satış sözleşmesi, satıcının satılanın zilyetlik ve mülkiyetini alıcıya devretme, alıcının ise bedel ödeme borcu altına girdiği bir akittir.¹²³ Müflisin taraf olduğu satış sözleşmelerinde, edimlerin taraflarca ifa edilip edilmediği hususu iflasın etkileri bakımından önem taşımaktadır. İlk olarak satış sözleşmesinin tarafı bulunan satıcının iflas etmesi halinde; alıcı satış bedelini tamamen ödemiş fakat mal henüz alıcıya teslim edilmemiş ise, alıcı iflas masasından ancak malın bedelini iflas alacağı olarak talep edebilecektir.¹²⁴ Bunun yanı sıra satıcı iflas ettiği anda, satış bedelini ödemeksizin mal alıcıya teslim edilmiş veya alıcı adına tescil

---

¹¹⁹ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.723.

¹²⁰ GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.425.

¹²¹ GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.425-426; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.723.

¹²² PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.723.

¹²³ AKINTÜRK, Turgut / ATEŞ, Derya, Borçlar Hukuku Genel Hükümler Özel Borç İlişkileri, 26. Baskı, İstanbul, 2017, s.229; AYRANCI, Hasan / PAKET, Sabure, "Nitelikli Satış Sözleşmesi", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.29, S.2, 2021, s.1248.

¹²⁴ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.724.

olunmuş ise; müflisin semen alacağı iflas masasının aktifine katılacak ve iflas idaresi vadesi geldiğinde semeni alıcıdan tahsil edecektir.¹²⁵

Satış sözleşmesi kapsamında tarafların edimlerini yerine getirmemiş olmaları halinde; alıcı malın aynen kendisine teslim edileceğine ilişkin güvence verilinceye kadar semeni iflas masasına ödemekten imtina edebilmektedir.¹²⁶ Alıcının isteği üzerine iflas masası bu teminatı veremeyecekse alıcının sözleşmeden dönebileceği ancak iflas idaresince teminat gösterilerek sözleşmeye dâhil olunursa; malın aynen alıcıya teslim borcu altına girileceği ve artık bir masa borcundan söz edileceği kabul edilmektedir.¹²⁷

İkinci olarak satış sözleşmesinin tarafı bulunan alıcının iflas etmesi ve tarafların edimlerini yerine getirmemiş olmaları halinde; satıcı semenin masa alacağı olarak ödeneceği konusunda teminat verilinceye kadar ödemekten imtina edebilmektedir.¹²⁸ Yukarıda yapmış olduğumuz açıklamalara benzer şekilde satıcının isteği üzerine iflas masası bu teminatı veremeyecek ise satıcının sözleşmeden dönebileceği ancak iflas idaresince teminat gösterilerek sözleşmeye dâhil olunursa semenin masa borcu olarak ödeneceği ve satıcının satılan malı masaya teslim etmesi gerektiği ifade edilmektedir.¹²⁹ Ayrıca alıcının iflas ettiği zaman itibari ile satılan mal alıcıya teslim edilmiş ancak satış bedeli ödenmemiş ise satıcı semen alacağını iflas masasına iflas alacağı şeklinde yazdırabilmektedir.¹³⁰

2. Kira Sözleşmesi

Kira sözleşmesi, kiraya verenin bir şeyin kullanımı ile birlikte o şeyden yararlanılmasını kiracıya bıraktığı, kiracının da buna karşılık bir bedel ödemekle yükümlü olduğu bir akittir.¹³¹ Kiracının iflası, kiraya verenin kira bedeli alacağını tehlikeye sokacağından ve kira sözleşmesinin kiraya veren açısından devamını epeyce zorlaştıracığından; TBK kapsamında bir takım düzenlenmelere yer

---

¹²⁵ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.724-725.

¹²⁶ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.725.

¹²⁷ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.725.

¹²⁸ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.725-726.

¹²⁹ TERCAN, Erdal / TERCAN, Süheyla, İcra ve İflas Hukuku, Ankara, 2005, s.198; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.726.

¹³⁰ TERCAN / TERCAN, s.198; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.726.

¹³¹ AKINTÜRK / ATEŞ, s.263; ANTALYA, O.Gökhan / ÇAVDAR, Pelin, "İfa Güçsüzlüğüne Genel Bakış ve Onun Kira Sözleşmesindeki Görünümü", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.26, S.1, 2020, s.227.

verilmiştir.¹³² TBK madde 98 uyarınca, kiralanan henüz kiracıya teslim edilmemişken kiracı iflas etmiş ise kiraya veren, kira bedeli için kendisine güvence verilinceye kadar kiralananı teslim etmekten kaçınabilmekte ve güvence uygun süre içerisinde verilmezse de kiraya veren sözleşmeyi feshedilmektedir.¹³³ Benzer şekilde kiralananın tesliminden sonra kiracının iflas etmesi durumunda, TBK madde 332 kapsamında, kiraya veren işleyecek kira bedelleri için uygun sürede güvence vermezse, kiraya veren herhangi bir fesih bildirim süresine uymaksızın kira sözleşmesini derhal feshedebilmektedir.¹³⁴

Son olarak kiraya verenin iflas etmesi durumunda; kiraya verilen kiracıya teslim edilmemişse kiracı iflas masasından kiralananın kendisine teslim edilmesini talep edemeyecek olup; eğer kiralanan iflas anında kiracıya teslim edilmiş ise, kira akdi iflas masasınca kiralananın satılmasına kadar devam edecek ve kira bedelleri iflas masasına ödenecektir.¹³⁵

3. Hizmet Sözleşmesi

Hizmet sözleşmesi, TBK madde 393 uyarınca; işçinin işverene bağımlı olarak belirli veya belirli olmayan süreyle iş görmeyi ve işverenin de ona zamana veya yapılan işe göre ücret ödemeyi üstlendiği akittir.¹³⁶ İşverenin iflasının hizmet akdini sona erdireceğine ilişkin bir düzenleme bulunmadığından ve iflas hali, hizmet akdinin ifa edilmesini engelleyecek bir imkânsızlık durumu oluşturmadığından; iflasın açılmasıyla hizmet akdi sona ermemektedir.¹³⁷ Ancak iflas nedeniyle işçinin ücretinin ödenememesi durumu söz konusu olur ise; öncelikle işçinin, İş Kanunu madde 24 uyarınca iş sözleşmesini feshedebileceği gibi TBK madde 435 kapsamında da fesih nedenini yazılı şekilde bildirerek sözleşmeyi sonlandırabileceği kabul edilmektedir.¹³⁸

İşçi, işverenin iflasını öğrenmesine rağmen sözleşmeyi devam ettirmek ister ve iflas idaresi akdin aynen ifasına karar verir ise işçinin hizmet akdinden kaynaklanan tüm alacakları masa alacağı haline gelecektir.¹³⁹ Nitekim işçi hizmet sözleşmesini

---

¹³² ANTALYA / ÇAVDAR, s.227.

¹³³ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.728.

¹³⁴ ANTALYA / ÇAVDAR, s.227; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.728.

¹³⁵ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.728.

¹³⁶ AKINTÜRK / ATEŞ, s.299.

¹³⁷ DEYNEKLİ, Adnan, "Aciz Hali ve İflasın İşçi Alacaklarının Tahsiline Etkisi", Ankara Barosu Dergisi, C.67, S.2, 2009, s.45; ¹³⁷ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.728-729.

¹³⁸ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.729.

¹³⁹ DEYNEKLİ, s.46; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.729.

devam ettirmek maksadıyla iflas idaresinden teminat isteyebilir ve bu teminat verilmez ise işçi yine hizmet akdini feshedebilecektir.¹⁴⁰

4. Eser Sözleşmesi

Eser sözleşmesi, iş sahibinin ödemeyi yüklediği ücret karşılığında yüklenici/ müteahhidin bir eser meydana getirmeyi üstlendiği akittir.¹⁴¹ Yüklenicinin iflası ile eser sözleşmesi son bulmamakta; iş sahibi iflas öncesinde yükleniciye semeni ödemiş ise iflas esnasında eser tamamlanmış olsa dahi eserin değeri para şeklinde masaya yazdırılmaktadır.¹⁴² Ancak yüklenicinin iflası anında eser tamamlanmış ve malzeme de iş sahibi tarafından verilmiş ise iş sahibi semeni masaya ödeyerek eserin kendisine verilmesini isteyebilecektir.¹⁴³

Son olarak iş sahibinin iflasının söz konusu olması halinde de eser akdi sona ermemekte; iflas öncesi yüklenici işi tamamlayıp teslim etmiş ise semen alacağını iflas alacağı olarak masaya yazdırabilmektedir.¹⁴⁴

C. Malvarlığının Terki Suretiyle Konkordato

Malvarlığının terki suretiyle konkordato, 4949 sayılı Kanun ile 30.07.2003 tarihinde hukukumuzda dahil olmuş bir konkordato türüdür ve İİK madde 309/a ila 309/l arasında düzenlenmektedir.¹⁴⁵ Bu konkordato türü ile adi konkordatodaki gibi belli bir ödeme taahhüdünde bulunulmaksızın; borçlunun malvarlığı üzerinde alacaklılara tasarruf etme ya da bu malların tamamını veya bir kısmını üçüncü bir kişiye devretme yetkisi verilmektedir.¹⁴⁶ İflas eden bir borçlu, "iflastan sonra konkordato" şeklinde malvarlığının terki suretiyle konkordato talep edebilmektedir.¹⁴⁷

Malvarlığının terki suretiyle konkordatoda amaç, borçlunun mevcudunu en iyi şekilde paraya çevirerek alacaklıların alacağına erişmesini sağlamak olduğundan;

---

¹⁴⁰ DEYNEKLİ, s.46.

¹⁴¹ AKINTÜRK / ATEŞ, s.305.

¹⁴² PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.732.

¹⁴³ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.733.

¹⁴⁴ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.733.

¹⁴⁵ GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.519; KURU / ARSLAN / YILMAZ, s.651; TERCAN / TERCAN, s.248; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.823.

¹⁴⁶ GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.519; KURU / ARSLAN / YILMAZ, s.651; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.823.

¹⁴⁷ GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.519; PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.825.

anılan konkordato türü, adi konkordatodan ziyade iflas tasfiyesine benzemektedir.¹⁴⁸

Malvarlığının terki suretiyle konkordatonun İİK madde 309/b kapsamında belirtilen hususları içermesi ve bu hususların karara bağlanması gerekmektedir.¹⁴⁹

Konkordatonun tasdikine ilişkin kararın kesinleşmesinden itibaren borçlu malları üzerinde tasarruf edemez; konkordato tasfiye memurları, gerekli tüm işlemleri yerine getirir.¹⁵⁰ Nitekim alacaklılar da haklarını tasfiye memurları ve alacaklılar kurulu aracılığıyla kullanabilmektedirler.¹⁵¹

Malvarlığının terki suretiyle konkordatonun mevcut sözleşmeler üzerindeki etkisine ilişkin Kanunda somut düzenleme bulunmamaktadır. Bu sebeple anılan konkordato türüne ilişkin talebin hangi zaman diliminde oluştuğunun tespit edilmesi ve uygun hükümlerin somut durumun özelliklerine göre belirlenmesi gerektiği düşünülmektedir.

---

¹⁴⁸ GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.519; KURU / ARSLAN / YILMAZ, s.651; ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.823.

¹⁴⁹ PEKCANITEZ / ATALAY / SUNGURTEKİN ÖZKAN / ÖZEKES, s.825.

¹⁵⁰ GÖRGÜN/ BÖRÜ/ KODAKOĞLU, s.520; KURU / ARSLAN / YILMAZ, s.652.

¹⁵¹ KURU / ARSLAN / YILMAZ, s.652.

SONUÇ

İflasın ertelenmesi kurumunun 7101 sayılı Kanun ile mevzuattan çıkartılması, İcra ve İflas Hukukumuzda mevcut düzenlemesi bulunan ancak kullanılmayan, işlerliği bulunmayan veya çeşitli sebeplerle unutulmaya bırakılmış konkordato kurumunun canlanmasına ve tercih edilir bir prosedür haline gelmesine sebebiyet vermiştir. İşletmelerin faaliyetlerine devam etmesi ve ticari hayatın sürekliliği açısından önem taşıyan konkordato kurumuna ilişkin yasal olarak yürütülmesi öngörülen süreçte, Asliye Ticaret Mahkemesi tarafından verilen mühlet kararlarının borçlu, alacaklı ve borç ilişkilerinde birden fazla sonucu ve etkisi söz konusu olmaktadır.

Öncelikle konkordatonun tanımı, hukuki niteliği, konkordatonun amacı ve türleri hakkında bilgi verilerek devamında iflas dışı (adi) konkordatonun tasdik edilmesi sürecinde mahkemenin geçici ve kesin mühlet kararları ile sözleşmeler bakımından konkordatonun sonuçları üzerinde durulmaya çalışılmıştır. İİK'da konkordatonun sonuçlarını düzenleyen birden fazla hüküm bulunmakla birlikte; konkordato kurumunun mevcut sözleşmeler bakımından sonuçları 297'nci madde kapsamında detaylı bir şekilde irdelenmiştir.

Konkordato talebinde bulunan borçlunun taraf olduğu sözleşmelerin diğer tarafının konkordato projesinden etkilenip etkilenmediğine bakılmaksızın, sözleşmenin devamlılığının esas olduğuna ancak konkordatonun amacına ulaşmasına mani olabilecek "aşırı külfetli" olarak nitelendirilen sürekli borç ilişkileri söz konusu olduğunda ise komiserin rızası ve mahkemenin onayı ile olağanüstü fesih hakkının mühlet sürecinde kullanılabileceğine, son olarak da hizmet sözleşmeleri bakımından kanun da öngörülen istisna sebebi ile feshin mümkün olmadığına değinilmiştir.

Son bölümde ise iflas sonrası konkordato sürecinin sözleşmelere etkisi üzerinde genel bilgi verilmiş ve ayrıca satış, kira, hizmet ile eser sözleşmeleri bakımından iflasın sonuçları üzerinde detaylı bir şekilde durulmuştur. İlaveten malvarlığının terki suretiyle konkordato müessesinin hukuki niteliği ve neticeleri açıklanmıştır.

KAYNAKÇA

AKINTÜRK, Turgut / ATEŞ, Derya, Borçlar Hukuku Genel Hükümler Özel Borç İlişkileri, 26. Baskı, İstanbul, 2017.

AKİL, Cenk, “Konkordato Prosedürü Çerçevesinde Sürekli Borç İlişkilerinin Feshi İİK m.296,II”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, C.2019, S.143, 2019, s.221-233.

ANTALYA, O.Gökhan / ÇAVDAR, Pelin, “İfa Güçsüzlüğüne Genel Bakış ve Onun Kira Sözleşmesindeki Görünümü”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, C.26, S.1, 2020, s.219-237.

ASLANOĞLU, Suphi / CENGİZ, Selim, “Konkordato Kurumunda Kesin Mühlet: Alacaklı, Borçlu ve Sözleşmeler Açısından Sonuçlarının Değerlendirilmesi”, Ekonomi İşletme Siyaset ve Uluslararası ilişkiler Dergisi, C.7, S.1, 2021, s.38-67.

ASLANOĞLU, Suphi / ÖZALP, Ayşe Duygu / ÖZALP, Ali Rıza, “Bir yeniden Yapılandırma Kurumu Olarak Konkordato Başvurusu, Geçici Mühlet ve Gerekçeleri”, Ekonomi İşletme Siyaset ve Uluslararası ilişkiler Dergisi, C.3, S.2, 2018, s.63-78.

AYRANCI, Hasan / PAKET, Sabure, “Nitelikli Satış Sözleşmesi”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.29, S.2, 2021, s.1247-1274.

BESEN, Murat / TAT, Orkun, “Konkordato Sürecinde Mühlet”, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.1, S.2, 2019, s.357-390.

BİLEN, Cumhur İnan / GÜLER, Selin, “Konkordato ve Alacakların Akıbeti”, Vergi Dünyası Dergisi, C.38, S.449, 2019, s.81-97.

DEYNEKLİ, Adnan, “Aciz Hali ve İflasın İşçi Alacaklarının Tahsiline Etkisi”, Ankara Barosu Dergisi, C.67, S.2, 2009, s.43-47.

DOĞAN, Gülmelihat, “Sürekli Borç İlişkilerinde Borçlunun Temerrüdü”, Ankara Barosu Dergisi, S.4, 2014, s.385-413.

DURAN, Rukiye, “Konkordato Mühleti Ve Alacaklılar Bakımından Sonuçları”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 2019.

ERMENEK, İbrahim / KARTAL, Bünyamin, “Konkordatonun Amacı Kapsamında COVID-19 Salgınının Sürekli Borç İlişkilerinin Feshine Etkisi”, İstanbul Hukuk Mecmuası, C.78, S.2, 2020, s. 485-516.

EROĞLU, Orhan, Uygulamada Konkordato, Ankara 2018.

ERUYGUR, Haluk, “Türk Konkordato Hukukunun Tarihsel Gelişiminin Ana Hatları”, Türkiye noterler Birliği Hukuk Dergisi, C.8, S.2, 2021, s.207-244.

GÖRGÜN, Şanal / BÖRÜ, Levent / KODAKOĞLU, Mehmet, İcra İflas Hukuku, Ankara, 2022.

KALE, Serdar, “7101 Sayılı İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Çerçevesinde İflas Dışı Adi Konkordato”, İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.5, S.1, 2018, s.213-268.

KOÇ ÖZŞAHİN, Filiz / UZAY, Şaban, “Konkordato Sürecinin İşletmelerin Sürekliliğine Katkısı”, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi, C.13, S.2, 2020, s.495-515.

KURU, Baki / ARSLAN, Ramazan / YILMAZ, Ejder, İcra ve İflas Hukuku, 27.Baskı, Ankara, 2013.

ÖZEKES, Muhammet, 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, İstanbul, 2018.

ÖZTEK, Selçuk / BUDAK, Ali Cem / TUNÇ YÜCEL, Müjgân / KALE, Serdar / YEŞİLOVA, Bilgehan, Yeni Konkordato Hukuku, Ankara, 2018.

PEKCANITEZ, Hakan / ATALAY, Oğuz / SUNGURTEKİN ÖZKAN, Meral / ÖZEKES, Muhammet, İcra ve İflas Hukuku, 11.Baskı, Ankara, 2013.

SARAÇ, Şükrü, “7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato”, Ankara, 2019, <https://web2.e-baro.web.tr/uploads/41/032018/15.03.2019%20-%20YEN%C4%B0%20KONKORDATO%20HUKUKU.pdf> , E.T. 02.03.2021.

SARISÖZEN, M. Serhat, 7101 Sayılı Kanun Kapsamında İcra İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler, Ankara, 2018.

TANRIVER, Süha, Konkordato Komiseri, Ankara, 1993.

TANRIVER, Süha / DEYNEKLİ, Adnan, Konkordatonun Tasdiki, Ankara, 1996.

TANRIVER, Süha, “Konkordato Prosedürünün İslahı İle İlgili Bazı Düşünceler”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.50, S.3, 2001, s.1-9.

TERCAN, Erdal / TERCAN, Süheyla, İcra ve İflas Hukuku, Ankara, 2005.

TİYEK, Fikret Sami, “İflâs Dışı Konkordato Bağlamında Konkordato Mühleti Verilmesinin Alacaklılar, Sözleşmeler ve Borçlu Bakımından Doğurduğu Sonuçlar”, Pamukkale Üniversitesi İşletme Araştırmaları Dergisi, C.8, S.2, 2021, s.595-620.

TÜRKOĞLU, Tolga, “Adi Konkordatoda Kesin Mühlet ve Hukuki Sonuçları”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2019.

ULUKAPI, Ömer, Konkordatunun Feshi, Konya, 1998.

UYAR, Talih, Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri, İstanbul Barosu Dergisi, C.92, S.4, 2018, s.15-103.